

ΦΙΛΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητέ μου,

Μάλιστα γεμῖτο χάρη καὶ σοφία, μεγαλοδύναμο εἶνε τὸ βιβλίον τοῦ Ροῦδν' μὰ δὲν ταιριάζει νὰ βγάξουν' ἡμεῖς μισὰ συμπεράσματα μὲς ἀπὸ ἐργασία τόσο τέλεια. Πρέπει νὰ καταλάβουμε πὼς τὸ ῥέμα τοῦ ποταμοῦ δὲν τρέχει μπροστά μας ἔτσι πλατὺ, γοργὸ καὶ περίσσιο, μονάχα γιὰ νὰ πλύνουμε τὰσπρόρουγά μας μέσα του· τέτοιο νερὸ εἶνε θεῖα δύναμι' χίλια μεγάλα κατορθώματα μπορείς νὰ κάμῃς μ' αὐτό· κόσμον νὰ δοῦσῃς, κόσμον νὰ καθαρῇς, κόσμον νὰ ποτίσῃς, κόσμον νὰ κινήσῃς! Βέβαια δὲ θὰ στὰ πῇ αὐτὰ ὁ ποταμός· πρέπει ἐνὶ νὰ τὰ ξέρῃς, νὰ τὰ καταλάβῃς· μὴν καρφώνῃς τὰ μάτια σου σὲ μιὰ μεριά του μόνο, στὴ μεριά ποῦ τοῦ ἔφερες καὶ τοῦ ἔξοριξες τὰσπρόρουγά σου· πολλὸν τὸν ταπεινώνεις. Τὸ συμπέρασμα τῶν Εἰδῶλων δὲ βρίσκεται οἱ-γμένο στὸ τέλος τοῦ βιβλίου, συμπέρασμα ποῦ καὶ ὁ ἴδιος ὁ κ. Γοῦδης φαίνεται πὼς δὲν τὸ βρίσκει ἀκριτὸ· δὲ βρίσκεται στὴ μία ἐκείνη φράση ποῦ τὴν πήραν καὶ τὴν διαλάλησαν οἱ ἐφημερίδες. Τὸ συμπέρασμα, τὸ κύριο καὶ τὸ σημαντικόν, εἶνε χυμένο ἀπὸ τὴν πρώτην ὡς τὴν ὑστερήν γραμμὴν τοῦ βιβλίου· λάμπει σὲ κάθε λόγον του, κρύβεται καὶ ἀνάμεσ' ἀπὸ τὰς γραμμὰς του· δὲ μπορεί νὰ σοῦ φωτῇσῃ καὶ ὅρα καὶ στιγμή, πρέπει ἐνὶ νὰ νοιώθῃς. Ἡ οὐσία τοῦ βιβλίου δὲν εἶνε τὸ λούσιμον τοῦ Κόντου καὶ τῶν Ἀττικιστῶν· ἂν τό γραφε γι αὐτοὺς μονάχα, ἡ νίκη του δὲ θὰ ἦταν τόσο δύσκολη, τὸ κατορθῶμα δὲ θὰ ἦταν ἴσως ἄξιον νὰ διαλαλῇ ὅπως τώρα. Ἐγὼ νὰ τί κατάλαβ' ἀπὸ τὸ βιβλίον: Ὁ ἔχθρος δὲν εἶνε ὁ Ἀττικισμὸς — κάτι τι ποῦ τόσο δύσκολα καταπίνεται, ὥστε δὲν εἶνε φόβος νὰ μᾶς χαλάσῃ τὸ στομάχι—ὁ ἔχθρος εἶνε ὁ καθαρῶς ὁ σιμὸς, μὲ συμπάθειον· τὸ κακὸ ποῦ μᾶς ἔκαμε, μᾶς κἀνει, καὶ θὰ μᾶς κἀνῃ ἡ λεγομένη καθαρεύουσα, ὡς γλώσσα φιλολογικὴ, ἐπιστημονικὴ, δημοσιογραφικὴ κτλ. κτλ. σὲ κάθε περίστασι, σὲ κάθε χρεια. Καὶ πρέπει νὰ τὸ καταλάβῃς καὶ ἐνὶ οἱ ἄλλοι πὼς καθαρῶς τῆς καθαρῶς ὁσῆς, ὅπως καὶ ἂν τὸ πάρῃς, καὶ μὲ ὅλα τὰ βαθμὴ δὲν καὶ τὰ κατ' ὀλίγον, σημαίνει ἐπέστωμα τῆς καθαρεύουσας! Πὼς θὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ ξεπάστρεμα; αὐτὸ βέβαια δὲν εἶνε δουλειὰ ἐνός· εἶνε τὸ χρέος ὅλων, ὅλων ἐκείνων ποῦ τὴ γλώσσα δὲν τὴ μεταχειρίζονται ὡς παπαγάλοι, μὰ τὴν αἰσθάνονται ὡς ἄνθρωποι. Μὰ πρέπει μετὰ νὰ μὴ ξεχνᾷς πὼς δειλὰ δειλὰ καὶ μονοδιασμένα, καὶ μὲ πολλὴ σκέψη καὶ μὲ πολλὰς φιλοσοφίας, τέτοιες δουλειὲς δὲν πᾶνε μπροστά...

Ο ΦΙΛΟΣ ΣΟΥ.

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΟΙ ΠΑΓΕΤΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΤΕΧΝΗΤΑ ΝΕΦΗ

Ἡ ὥρα τοῦ ἔτους τὴν ὁποῖαν διατρέχομεν εἶναι περίοδος ὑπερτάτης συγκινήσεως διὰ τὸν ἀμπελοφυτικὸν κόσμον. Ἐν Γαλλίᾳ ἰδίως, ὅπου ὁ πλοῦτος, ἡ ζωὴ, ἡ δόξα ἐπαρχίων τιμῶν στηρίζεται ἐξ ἐλκοκλήρου εἰς τὸ πολυτίμον φυτὸν, εἶναι ζήτημα πρώτου ἐνδιαφέροντος τὸ πὼς ἡ ἀμπελος θὰ διέλθῃ τὴν κρίσιμον ἐποχὴν τῶν ἐαρινῶν παγετῶν. Ὁ κίνδυνος προσέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ ὀργανισμὸς τῆς ἀμπελίου ἀρχίζει νὰ τίθεται εἰς κίνησιν, καὶ οἱ μέχρι τοῦδε νε-

ναρκωμένοι ὀφθαλμοὶ αὐτῆς καθίστανται λίαν εὐαίσθητοι εἰς τὸ ψύχος ὡς ἐκ τοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον περιέχουσι, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ πῆξις καταστρέφει τοὺς ἰστούς.

Ἐπάρχουσι δύο εἶδη παγετῶν. Τὸ πρῶτον εἶδος λαμβάνει χώραν, ὅταν ὡς ἐκ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἔτους, ἡ συνεπείρα ψυχροῦ ἀνέμου ἢ δι' οἰονδήποτε ἄλλον λόγον, ἡ θερμοκρασία τοῦ ἀέρος καταβῇ καὶ διατελέσῃ ἐπὶ τινὰ χρόνον κάτω τοῦ 0°. Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν παγετῶν λαμβάνει χώραν κυρίως τὸν χειμῶνα, καὶ ἐπομένως δὲν ἀποτελεῖ κίνδυνον δι' ἐκεῖνα ἐκ τῶν φυτῶν, τὰ ὅποια ὡς ἡ ἀμπελος κατὰ τὴν νεκρὰν ὥραν τοῦ ἔτους ἀδρανοῦσι.

Τὸ ἄλλο εἶδος παγετοῦ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται ἰδιαίτερος δροσὸπάγος ἢ πάχνη. Συμβαίνει τὴν νύκτα, διὰ νὰ λάβῃ δὲ χώραν δὲν εἶναι ἀπαραίτητον ὁ ἀὴρ νὰ ψυχρανθῇ κάτω τοῦ μηδενός. Ἀρκεῖ νὰ ἦναι νηνεμία καὶ ὁ οὐρανὸς αἴθριος. Ἐπὶ τοὺς ὅρους τούτους τὸ ἔδαφος καὶ τὰ ἐπ' αὐτοῦ εὐρισκόμενα φυτὰ ἀπέναντι τοῦ ψυχροῦ διαστήματος τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὰ χωρίζει μόνον διαυγὴς ἀτμοσφαῖρα, ψύχονται τῇ ἐπιδράσει αὐτοῦ, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δι' ὃν ἡ παρουσία θερμοῦ ἢ ψυχροῦ ἀντικειμένου προξενεῖ εἰς ἡμᾶς ἐξ ἀποστάσεως θερμότητα ἢ ψυχρὸς ἀνεξαρτήτως τῆς θερμοκρασίας τοῦ μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ ἀντικειμένου εὐρισκομένου ἀέρος. Διὰ τοῦτο ὁ ἀὴρ ἔχει πολλάκις εἰς τὴν περίστασιν ταύτην θερμοκρασίαν ὑψηλοτέρην τῆς τοῦ ἔδαφους. Μόνον τὰ χαμηλότερα στρώματα ψύχονται ὡς ἐκ τῆς γειννιάσεως αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἡ νηνεμία εὐνοεῖ τὴν παραγωγὴν τοῦ φαινομένου, διότι ἕνεκα αὐτῆς τὸ ψυχρὸν τοῦτο στῶμα τοῦ ἀέρος δὲν ἀντικαθίσταται ὑπὸ ἄλλων, τὰ ὅποια ὡς θερμότερα θὰ ἐπεβράδυνον τὴν ψύξιν τοῦ ἔδαφους. Ἐπὶ τῶν οὕτω ψυχθέντων φυτῶν ὁ ἀὴρ ἀποθέτει τοὺς ἀτμούς του ὑπὸ μορφήν δροσῶν, ἥτις εἰς τὴν περίστασιν, ἥτις μᾶς ἀπασχολεῖ, μεταβάλλεται εἰς πάχνην ἢ ἀποτίθεται εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ μορφήν κρυστάλλων πάγου.

Τὸ δεύτερον εἶδος παγετοῦ εἶναι τὸ κυρίως ἐπικίνδυνον, διότι παράγεται καὶ τὸ φθινόπωρον καὶ τὴν ἀνοιξιν. Διαφέρουσι δὲ τὰ δύο εἶδη οὐσιωδῶς ἀλλήλων, ἡ δὲ διαφορὰ θὰ γίνῃ ψηλασθῇ εἰς τὸν ἀναγνώστην διὰ τῆς ἐπομένους παρατηρήσεως. Ἄν τεκνύσωμεν ἀπλούστατα μανδῆλιον ἄνωθεν τοῦ φυτοῦ εἰς ὕψος τι, τὸ φυτὸν ἐκεῖνο ἀπὸ χειμερινῶν μὲν παγετῶν θὰ πάθῃ ἀκριβῶς ὅ,τι καὶ ὅλα τὰ ἄλλα φυτὰ, ἂν ὅμως πρόκειται περὶ δροσοπάγου δὲν θὰ πάθῃ ἀπολύτως τίποτε. Διότι τὸ μανδῆλιον, ἡ πᾶν ἄλλο ἀντικείμενον ἀποκρύπτει ἀπὸ τοῦ φυτοῦ τὴν ὄψιν τοῦ οὐρανοῦ ἐμποδίζει τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκπομπὴν θερμότητος πρὸς τὸ διάστημα. Τοιοῦτο κάλυμμα εἶναι καὶ τὰ νέφη, καὶ διὰ τοῦτο, ὅταν ὑπάρχωσιν, οὐδέποτε συμβαίνει τὸ φαινόμενον τοῦτο.

Ἀπὸ τῆς παρατηρήσεως ταύτης εἰς τὸ νὰ σκεφθῇ ὁ ἄνθρωπος νὰ σχηματίσῃ τεχνητὰ νέφη, ὅπως ἀποκρούσῃ τὸν κίνδυνον, δὲν ἦτο μέγα τὸ πῆδημα, καὶ ἐν τούτοις ἐχρησίσθη νὰ μᾶς διδάξωσι τὸ πρᾶγμα ποῖοι νομίζετε; — Οἱ Ἰνδοὶ τῆς νοτίου Ἀμερικῆς. Ὁ Boussingault ταξιδεύσας εἰς τὴν χώραν ἐκείνην παρατήρησεν, ὅτι οἱ Ἰθαγενεῖς ἀπέφευγον τὸν παγετὸν ἀνάπτοντες σωρούς ἀχύρου βεβρεγμένου, οὕτως ὥστε νὰ μὴ καίηται ἐντελῶς ἀλλὰ νὰ παρέχῃ πολλὸν καπνὸν καὶ ἀτμούς. Τὸ πρᾶγμα ἐδοκιμάσθη τὰ τελευταῖα ἔτη συστηματικῶς. Κατ' ἀρχὰς ἐδόθη μεγαλειτέρα προσοχὴ εἰς τὸν καπνόν, καὶ διὰ τοῦτο ἔκαίνοντο ῥητινώδεις ὕλαι παράγουσαι πολλὸν καπνόν. Ἀλλὰ καὶ πάλιν οἱ Ἰνδοὶ εἶχον δίκαιον: ἀπεδείχθη, ὅτι τὸ ἀποτελεσματικὸν τῆς μεθόδου ὀφείλεται ὅχι εἰς τὸν καπνόν, ἀλλὰ εἰς τοὺς ἀτμούς. Οἱ ἐκ τοῦ βεβρεγμένου ἀχύρου παραγόμενοι ἀτμοὶ φθάνοντες εἰς ὕψος τι, ὀλίγα μέτρα ἄνω τοῦ ἔδαφους,

συμπυκνούνται εἰς νέφος ἐξυπλούμενον ὀρίζοντιώς ἄνωθεν τῆς ἐκτάσεως ἀφ' ἧς παρήχθη καὶ παραμένον εἰς τὴν θέσιν ταύτην ὡς ἐκ τῆς νηνειᾶς, ἥτις ὡς εἴπομεν βασιλεύει κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας.

Ἐπειδὴ ἡ μέθοδος εἶναι τόσο ἐυκολωτέρα καὶ ἀποτελεσματικωτέρα, ὅσον ἐπὶ μεγαλειτέρας ἐκτάσεως ἐφαρμόζεται συγχρόνως, διὰ τοῦτο ἐν Γαλλίᾳ οἱ ἰδιοκτῆται ὁλοκλήρου περιφερείας ἐφαρμόζουσιν αὐτὴν συνεταιρικῶς. Πολλὰς ἡμέρας πρὸ τῆς συνήθους ἐποχῆς τῶν παγετῶν διανέμονται εἰς ἀποστάσεις οἱ σωροὶ τῆς καυσίμου ὕλης ἐντὸς τῶν ἀμπελώνων, θερμόμετρα τοποθετοῦντο πλησίον τοῦ ἐδάφους, καὶ, ὡσάντις ἡ νύξ προμηνύεται αἰθρία καὶ ψυχρά, οἱ φύλακες ἀγρυπνοῦσιν, ἂν δὲ ἴδωσιν, ὅτι τὸ θερμόμετρον ἔχει τάσιν πρὸς κατάθασιν, πρὶν εἶτι φθάσῃ τὸ 0°, ἀναπτύσσονται τὰ πυρὰ, καὶ ἐξακολουθοῦσι τροφοδοτοῦντες αὐτὰ καὶ βρέχοντες ἐπανειλημμένως τὸ ἐπ' αὐτῶν ἄχρον.

Ἡ σχηματισθεῖσα ὀμίχλη πρέπει νὰ παραμείνῃ ὄχι μόνον καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἀλλὰ καὶ μέρος τῆς ἡμέρας, διότι ἡ κρισιμωτέρα στιγμή διὰ τὰ φυτὰ τὰ ὅποια τυχόν ἐπρόφθασαν νὰ παγώσωσιν, εἶναι ἐκείνη καθ' ἣν αἱ πρῶται ἀκτῖνες τοῦ ἀνατείλαντος ἡλίου ὑψόνουσαι ἀποτόμως τὴν θερμοκρασίαν αὐτῶν τήκουσι καὶ ἐξατμίζουσιν ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος τὸν ἐν αὐτοῖς πάγον. Διὰ τοῦτο τὸ νέφος διατηρεῖται μέχρι τῆς 9ης ὥρας τῆς πρωίας, ὅτε τὰ πυρὰ δύνανται νὰ καταπαύσωνται.

ΣΤΑΜ. Δ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ

ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗ

Τὰ ἀποσαρώματα.

Ἐκαστος γνωρίζει πόσον ταχέως συσσωρεύονται τὰ ἀποσαρώματα, ὅποια δὲ ἀπαιτεῖται φροντίς ὅπως αἱ οἰκίαι καὶ αἱ ὁδοὶ μιᾶς πόλεως διατηρηθῶσιν εἰς κατάστασιν σύμφωνον πρὸς τὴν ὑγιεινὴν. Εἰς τὰς μεγάλας μάλιστα πόλεις τὸ ζήτημα εἶναι πολὺ σπουδαῖον καὶ ἐπασχολεῖ μεγάλως τοὺς ἄρχοντας, ὅχι μόνον ἡ σάρωσις τῶν ὁδῶν ἀλλὰ καὶ ἡ καταστροφή τῶν ἀποσαρωμάτων. Ἡ καθαριότης μιᾶς πόλεως θεωρεῖται ἐκ τῶν κυριωτέρων καθηκόντων τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς. Ἐχει δὲ σημασίαν τὸ ἔργον τοῦτο, διότι καλῶς ἐκτελούμενον ἀποβαίνει διηγετικῆς καὶ ἐπίμονος ἀγών, παραμελούμενον δὲ φέρει εἰς κίνδυνον τὴν ὑγίαν τῆς πόλεως. Καὶ περὶ μὲν τῆς σάρωσεως καὶ τῆς μεταφορᾶς τῶν ἀποσαρωμάτων ὑπάρχουσι πολλοὶ καὶ διάφοροι τρόποι, ἕκαστος τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν καὶ τῆς τοποθεσίας ἐκάστης πόλεως. Ἡ τελειωτικὴ ὁμως χρῆσις ἡ ἡ καταστροφή τῶν ἀποσαρωμάτων εἶναι ἴσως δυσκολώτερον ζήτημα. Εἰς πολλὰ μέρη τὰ ἀποσαρώματα χρησιμεύουσι πρὸς λίπανσιν τῶν ἀγρῶν. Ἡ μέθοδος αὕτη καταδικάζεται παρὰ πολλῶν ἔνεκα τῆς ἀναδιδεδομένης κακῆς ὁσμῆς, πολλοὶ δὲ παρήτησαν αὐτὴν καὶ διὰ τὸ ἀνεπαρκές. Καὶ τῶντιν ἀφ' ἑνὸς ἡ μεταβολὴ τοῦ τρόπου τῆς θερμάνσεως καὶ ἡ ἐκ ταύτης προερχομένη ἐλάττωσις τῆς ἀπορριπτομένης τέφρας, ἀφ' ἑτέρου ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἀποσαρωμάτων ἐξ ὑφάσματος, σιδήρου κ.λ. ἡλάττωσαν τὴν ποσότητα τῶν διὰ λίπανσιν ἀποσαρωμάτων.

Εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην καὶ εἰς τὸ Λίβερπουλ τὰ

ἀποσαρώματα ρίπτονται εἰς τὴν θάλασσαν. Εἰς τὴν τελευταίαν τῶν δύο τούτων πόλεων, δύο ἀτμοκίνητα φέροντα ἕκαστον 300—400 τόνους ἀποσαρωμάτων, ἀπομακρύνονται 24 μίλια μακρὰν καὶ τὰ ρίπτουσιν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐργάζονται δὲ τὰ ἀτμοκίνητα ταῦτα ἀδιακόπως. Ἀναφέρουσιν ὅτι κατὰ τὸ 1891 κατετέθησαν ἐντὸς τῆς θαλάσσης ὄχι ὀλιγώτεροι τῶν 145,000 τόνων ἀποσαρωμάτων μὲ δαπάνην σχετικῶς μικράν. Ἡ μέθοδος αὕτη δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ μόνον εἰς πόλεις παραλίους, ἔχει δὲ καὶ τὸ κακὸν ὅτι τὰ ἐλαφρὰ ἀποσαρώματα πλέουσι καὶ ἐπιστρέφουσι πρὸς τὸν αἰγιαλόν.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μεγάλως συνεζητήθη τὸ ζήτημα τῆς καταστροφῆς τῶν ἀποσαρωμάτων πρὸ πάντων εἰς τὰς μεγάλας πόλεις. Πρὸ ὀλίγου χρόνου πολλοί χυοὶ ἀπεφασίσθη νὰ καίωνται, κατεσκευάσθησαν δὲ φούρνοι ἐπίτηδες. Τὸ ζήτημα φαίνεται λυθὲν, πρόκειται μόνον νὰ εὑρεθῇ ὁ εὐθηνότερος τρόπος. Ἡ δαπάνη διαφέρει φυσικὰ κατὰ τὰς διαφορὰς πόλεις, ἀναλόγως τοῦ εἶδους τῶν ἀποσαρωμάτων. Ἀλλὰ καὶ ἡ τοποθέτησις τῶν φούρνων ἀπαιτεῖ σκέψιν μεγάλην, διότι καὶ ἂν ἡ κατάκαυσις τῶν ἀποσαρωμάτων κατορθωθῇ ἐντελῶς, ἡ μεταφορὰ αὐτῶν εἰς τὸν τόπον τοῦ φούρνου καὶ ἡ φροντίς πρὸς καταστολὴν τῶν ἀναθυμιάσεων παρουσιάζουσι δυσχερείας πολλὰς. Ἡ θερμότης τῶν φούρνων αὐτῶν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ διαφοροτρόπως, ὡς π. χ. διὰ ἀτμομηχανὰς ἡλεκτρικοῦ φωτός, διὰ ἀντλίας κλ.

Ὁ τρόπος οὗτος τῆς καταστροφῆς τῶν ἀποσαρωμάτων ἐξαπλοῦται ὁσημέραι περισσότερον. Τὸ ζήτημα εἶναι κατὰ μέγα μέρος χρηματικόν, ὡς συνεχόμενον δὲ μετὰ τῆς ὑγιεινῆς ἐνδιαφέρει πάντας.

Ζ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἐρμῶδης Ἰσλανδίας.

Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς γεωγραφικῆς ἐταιρείας τῆς Γαλλίας ὁ Gustave Picard ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἐπὶ τῆς ἐρμῶσεως τῆς Ἰσλανδίας, προσελθούσης ἔνεκα τῆς ἀπογυμνώσεως τοῦ ἐδάφους τῆς νήσου ἐκ τῶν δασῶν, καὶ παντὸς ἄλλου δένδρου. Τοὺς λόγους τοῦ μεταφέρωμεν ἐνταῦθα, ὅπως ἀναγνωσθῶσι παρ' ἐκείνων, οἵτινες ἀδιαφόρως βλέπουσι καθ' ἐκαστὴν ἀπογυμνουμένην τὴν Ἑλλάδα τῶν δασῶν τῆς.

«Ἡ Ἰσλανδία, ἱκανὴ νὰ διαθρέψῃ 250,000 κατοίκους ἐρμῶται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καθ' ἡμέραν. Ἡ Γαλλία ἔνεκα τῶν πολυαριθμῶν αὐτῆς ἀλιείων τῆς μουρούνας ἔχει ὑπατον συμῆρον, ὅπως ἡ νήσος αὕτη διατηρῇ τὸν πληθυσμόν· ἄνευ τούτου τὰ πλοῖα ἡμῶν δὲν θὰ δύνανται νὰ προσπελάσωσι τὰ παράλια ταῦτα. Ἐὰν δὲ ἡ ἀλιεία αὕτη ἡ κατὰ θάλασσαν ἐκλίπη, θέλομεν στερηθῇ πολλῶν ἐκατομμυρίων εἰσαγωγῆς, 18 περίπου, καὶ φυτωρίου ναυτῶν πρώτης τάξεως.

» Αἰτία τῆς ἐρμῶσεως τῆς χώρας εἶνε ἡ ἀποδάσις τοῦτο κατέδειξε καὶ ἡ ἐταιρεία τῶν φιλοδένδρων. Χώρα ἄνευ δένδρων εἶνε ἀκατοίκητος. Ἀνάγκη ἐπομένως ἡ καταστροφὴ αὕτη νὰ διορθωθῇ, καὶ εὑρεθῇ θεραπεία τῆς καταστάσεως ταύτης. Ὁ ἀσφαλέστερος δὲ τρόπος, ὁ μόνος κατ' ἐμέ, συνίσταται εἰς τὴν ἀναδάσωσιν τῆς μεγάλης ταύτης χώρας. Πρὸς τοῦτο δὲ